

งานบริหารการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 11

นายทองขาว โคตรโยธา

ศูนย์วิทยพัชร์พยากร
002739
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

แผนกวิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2521

115375185

THE EDUCATIONAL ADMINISTRATIVE TASK OF SECONDARY
SCHOOLS IN THE ELEVENTH EDUCATIONAL REGION

Mr. Tongkhao Kotrayothar

ศูนย์วิทยทรัพยากร

A Thesis Submitted in Partial Fullfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education

Department of Educational Administration

Graduate School

Chulalongkorn University

1978

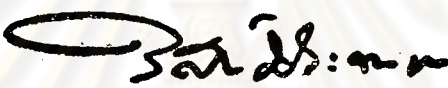
หัวข้อวิทยานิพนธ์ งานบริหารการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการ
ศึกษา 11

โดย นายทองขาว โคตรโยธา

แผนกวิชา บริหารการศึกษา

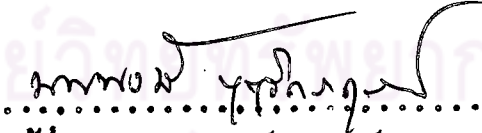
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์

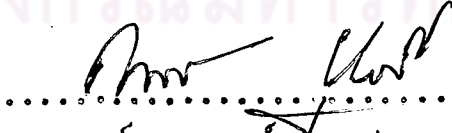
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร. วิสิษฐ์ ประจวบเหมาะ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร. อมรชัย คันติเมธ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. นรงค์ บุญมี)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ งานบริหารการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 11
ชื่อนิสิต นายทองขาว โคตรโยธา
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์นพพงษ์ บุญจัตราคุณย์
แผนกวิชา บริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2520

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาโครงสร้างของระบบบริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา
2. เพื่อศึกษางานบริหารภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยเฉพาะในด้านงานวิชาการ งานบุคคล งานกิจการนักเรียน งานธุรการและงานความสัมพันธ์กับชุมชน
3. เพื่อศึกษาปัญหาโครงสร้างของระบบบริหารและปัญหาการบริหารงานการศึกษาทั้ง 5 ประเภทดังกล่าว ในโรงเรียนมัธยมศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตศึกษา 11 ซึ่งมี 5 จังหวัด ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย โดยเอาร้อยละ 50 ของจำนวนจังหวัดเป็นกลุ่มตัวอย่าง แล้วสุ่มเอาโรงเรียนมัธยมศึกษา ร้อยละ 50 มาเป็นประชากรสำหรับการวิจัยโดยใช้วิธีเดียวกัน ดำเนินการวิจัยโดยใช้เทคนิคการสังเกต การสัมภาษณ์ และการตอบแบบสอบถามซึ่งสร้างขึ้นครอบคลุมงานบริหารการศึกษาทั้ง 5 ประเภทสำหรับกลุ่มผู้บริหาร กลุ่มนักวิชาการ และกลุ่มประชาชน นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ เสนอในรูปแบบตารางเปรียบเทียบ และอธิบายประกอบผลการวิจัย

1. โครงสร้างของระบบบริหารของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตศึกษา 11 มีลักษณะคล้ายคลึงกัน คือ มีผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุด รองลงมาเป็นผู้ช่วย

3 ฝ่าย คือ ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายปกครอง และฝ่ายธุรการ ซึ่งเป็นการแบ่งงานตามเกณฑ์ที่ครูสภากำหนดให้โรงเรียนมัธยมศึกษาชอากำหนดตำแหน่งผู้ช่วยได้ตามขนาดของโรงเรียน แม้จะมีจำนวนห้องเรียนยังไม่เข้าเกณฑ์ที่จะชอากำหนดตำแหน่งผู้ช่วยผู้บริหารได้ ก็ได้มีการวางตัวบุคคลไว้ปฏิบัติงานอย่างไม่เป็นทางการ

2. เกี่ยวกับงานบริหารการศึกษาทั้ง 5 ประเภท พบว่า

2.1 ผู้บริหารเห็นว่างานที่โรงเรียนได้ปฏิบัติมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ งานบุคคล งานวิชาการ งานธุรการ งานกิจการนักเรียน และงานความสัมพันธ์กับชุมชน

2.2 นักวิชาการเห็นว่างานที่โรงเรียนปฏิบัติมาก เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย คือ งานบุคคล งานธุรการ งานกิจการนักเรียน งานวิชาการ และงานความสัมพันธ์กับชุมชน

2.3 ประชาชนเห็นว่างานที่โรงเรียนปฏิบัติมาก เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย คือ งานธุรการ งานกิจการนักเรียน งานวิชาการ งานความสัมพันธ์กับชุมชน และงานบุคคล

2.4 เมื่อรวมความเห็นเข้าด้วยกัน งานที่ประชากรทั้ง 3 กลุ่มเห็นว่า โรงเรียนได้ปฏิบัติมาก เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย คือ งานบุคคล งานธุรการ งานกิจการนักเรียน งานวิชาการ และงานความสัมพันธ์กับชุมชน

2.5 งานวิชาการที่โรงเรียนปฏิบัติได้ดี คือ การให้ครูมีส่วนร่วมในการเลือกวิชาที่จะสอน ส่วนงานที่ปฏิบัติได้น้อยหรือไม่ดีหรือไม่สามารถปฏิบัติได้ คือ การให้ครูวิเคราะห์ผลการสอบเพื่อปรับปรุงการสอน การเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยายให้ความรู้แก่ครู การให้ครูเข้าสังเกตการสอนของครูด้วยกัน การช่วยเหลือทางวิชาการจากศึกษาธิการจังหวัด ศึกษาธิการอำเภอและผู้ช่วย และศึกษานิเทศก์ และการจัดหาอุปกรณ์ไว้ให้ครูใช้ประกอบการสอน

2.6 งานบุคคลที่โรงเรียนปฏิบัติได้ดี คือ ความร่วมมือในการปฏิบัติงานต่างๆจากครู ส่วนงานที่โรงเรียนปฏิบัติได้น้อยหรือไม่มีโอกาส คือ การมีส่วนร่วมคัดเลือกบุคคลเพื่อบรรจุเป็นครู และการให้คุณให้โทษบุคลากรในโรงเรียน

2.7 งานกิจการนักเรียนที่โรงเรียนปฏิบัติได้ดี คือ ความร่วมมือจาก ประชาชนในการควบคุมดูแลความประพฤติและการเรียนของนักเรียน ส่วนงานที่โรงเรียน ปฏิบัติได้น้อย คือ การสำรวจความต้องการทางการศึกษาของนักเรียน การตรวจสอบสุขภาพ อนามัยของนักเรียน การจัดให้มีกิจกรรมทางวิชาการให้มาก และการให้ครูติดต่อกับ นักเรียนนอกเวลาเรียน

2.8 งานธุรการ ไม่มีงานใดที่โรงเรียนปฏิบัติได้ดี การจัดระบบค้น เอกสารเพื่อความสะดวกเป็นงานที่โรงเรียนได้ปฏิบัติได้น้อย

2.9 งานความสัมพันธ์กับชุมชนที่โรงเรียนปฏิบัติได้ดี คือ การต้อนรับและ ให้เกียรติเมื่อผู้ปกครองหรือประชาชนไปเยี่ยม ส่วนงานที่โรงเรียนปฏิบัติได้น้อยหรือไม่ดี คือ การเชิญผู้ปกครองไปประชุมชี้แจงกิจการของโรงเรียน การจัดทำสรุปผลการดำเนินงานในรอบปีให้ผู้ปกครองทราบ การเชิญวิทยากรในท้องถิ่นไปให้ความรู้แก่นักเรียน การจัดให้มีการพบปะสังสรรค์ระหว่างครูกับผู้ปกครอง การให้ความรู้ในการดำรงชีวิตแก่ชุมชน และการใช้สมาคมผู้ปกครองและครูให้เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของโรงเรียน

3. ในด้านปัญหาเกี่ยวกับโครงสร้างของระบบบริหารภายในโรงเรียน และ ปัญหาในการบริหารงานการศึกษาทั้ง 5 ประเภท พบว่า ทุกโรงเรียนประสบปัญหา คล้ายคลึงกัน ผู้วิจัยเสนอแนะให้กรมสามัญศึกษาได้ศึกษาโครงสร้างของระบบบริหาร โรงเรียน เพื่อเป็นแนวทางให้โรงเรียนนำไปปฏิบัติ นอกจากนี้ยังเสนอแนะให้โรงเรียน สนใจปรับปรุงงานวิชาการและงานความสัมพันธ์กับชุมชน สำหรับการวิจัยครั้งต่อไป น่าจะ ได้ศึกษางานแต่ละประเภทให้ละเอียด และศึกษาเกี่ยวกับสมาคมผู้ปกครองและครูด้วย

the 3 sample groups of population had checked and analyzed the collected data by using percentage. Interview and observation techniques were used to support the analysis. Tables and explanation were used in presenting the analyzed data.

Findings

1. The organization and administration structure of most of the Secondary Schools in the Eleventh Educational Region were similar. Each school divided the tasks into 3 sections in which each of them was under the responsibility of the assistant principal. There were assistant principal of academic affair, assistant principal of administration and assistant of school business.

2. The conclusion about the administration tasks.

2.1 According to the administrator opinion, the tasks in which the school practiced a great deal were personnel management, academic affair, school business, student activity, and school community relation respectively.

2.2 According to the teacher opinion, the tasks in which the school practiced a great deal were personnel management, school business, student activity, academic affair and school community relation respectively.

2.3 According to the parental opinion, the tasks in which the school practiced a great deal were, school business, student activity, academic affair, school community relation, personnel management respectively.

2.4 The concluded opinion of the 3 groups of population about the tasks in which the schools practiced a great deal were personnel management, school business, student activity, academic affair and school community relation respectively.

2.5 For academic affair in which the schools had practiced a great deal was teachers had most opportunity to select subject matters to teach. Schools had practiced a little in analyzing the result of teaching and accepting the help of techniques or educational materials from the educational officers or supervisors.

2.6 For personnel management in which the schools had practiced a great deal was teachers had participated in operation school tasks. School had a little opportunity to participate in selecting school personnels and rewarding or punishing to school personnels.

2.7 For student activity, schools had received a great cooperation from parents in taking care of students' behavior. Schools had practiced a little in investigating the students' needs in education, health, various techniques and parent-teacher contact respectively.

2.8 Schools could not practice all school business as well. Managing of documentary system was a task in which schools had practiced a little.

2.9 For the community relation, the schools had practiced a great deal in receiving the parents who came to visit them but they had practiced a little in contacting the community.

3. Every school faced the similar problems about the administrative structure and the administrative tasks. The really study of secondary school structure was recommended to the Department of General Education to use the result of the study to be the practical guideline for the secondary schools. The tasks which the school should improve were academic affair because of the major function of the schools and school community relation.

The in-depth study about each task and about parent - teacher association were recommended for further investigation.

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จบริบูรณ์ลงได้ ด้วยการใช้คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไข
เร่ร่ำและให้กำลังใจ จากผู้ช่วยศาสตราจารย์นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ และคณาจารย์ใน
แผนกบริหารการศึกษา ทุกท่าน

นอกจากนั้นยังได้รับความร่วมมือ ในด้านการตอบแบบสอบถามจากผู้บริหาร
โรงเรียน ครู อาจารย์ และผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 11
ช่วยให้การวิจัยครั้งนี้ดำเนินไปได้ด้วยดี

อนึ่ง ผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลือด้านการรวบรวมข้อมูล และงานธุรการต่าง ๆ
จากคณะครู - อาจารย์ ภาควิชาโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง ตลอดระยะเวลาที่ดำเนินการ
วิจัย

ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาจากทุกท่านที่กล่าวนามมาแล้วข้างต้น และขอ
กราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้

ทองขาว โคตรโยธา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ญ
รายการตารางประกอบ.....	ฎ
รายการแผนภูมิประกอบ.....	ฏ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
คำจำกัดความ.....	5
ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย.....	8
วิธีดำเนินการวิจัย.....	8
ลำดับขั้นของการเสนอข้อมูต.....	9
2. ข้อเขียนและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
การบริหาร.....	10
การศึกษา.....	11
การบริหารการศึกษา.....	13
งานบริหารการศึกษา.....	13
การบริหารงานวิชาการ.....	19
การบริหารงานบุคคล.....	25

การบริหารงานกิจการนักเรียน	29
การบริหารงานธุรการ	34
การบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชน	37
3. วิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล	44
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	44
วิธีดำเนินการวิจัย	44
การเก็บรวบรวมข้อมูล	48
การเสนอและการวิเคราะห์ข้อมูล	49
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	49
4. การวิเคราะห์ข้อมูล	50
สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	51
โครงสร้างของระบบบริหารภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา	54
ข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลตามลักษณะงานบริหาร 5 ประเภท	56
ปัญหาเกี่ยวกับโครงสร้างและระบบบริหารงานของ โรงเรียนมัธยมศึกษา	150
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	153
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	153
วิธีดำเนินการวิจัย	153
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	154
การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	166
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต	176
บรรณานุกรม	177
ภาคผนวก	184
ประวัติผู้เขียน	223

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1.	แสดงจังหวัดและโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	46
2.	แสดงจำนวนข้อของแบบสอบถามและน้ำหนักความสำคัญของงาน	48
3.	แสดงลักษณะประชากรที่ตอบแบบสอบถาม แยกตามเพศ	51
4.	แสดงวุฒิทางการศึกษาของผู้บริหารและนักวิชาการ	52
5.	แสดงอาชีพของกลุ่มประชาชนที่ตอบแบบสอบถาม	53
6.	แสดงการบริหารดำเนินงานวิชาการตามความเห็นของผู้บริหาร	57
7.	แสดงการบริหารดำเนินงานบุคคลตามความเห็นของผู้บริหาร	66
8.	แสดงการบริหารดำเนินงานกิจกรรมนักเรียนตามความเห็นของผู้บริหาร	73
9.	แสดงการบริหารดำเนินงานธุรการตามความเห็นของผู้บริหาร	79
10.	แสดงการบริหารดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชนตามความเห็นของผู้บริหาร	84
11.	แสดงการบริหารดำเนินงานวิชาการตามความเห็นของนักวิชาการ	90
12.	แสดงการบริหารดำเนินงานบุคคลตามความเห็นของนักวิชาการ	98
13.	แสดงการบริหารดำเนินงานกิจกรรมนักเรียนตามความเห็นของนักวิชาการ	103
14.	แสดงการบริหารดำเนินงานธุรการตามความเห็นของนักวิชาการ	110
15.	แสดงการบริหารดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชนตามความเห็นของ นักวิชาการ	114
16.	แสดงการบริหารดำเนินงานวิชาการตามความเห็นของประชาชน	120
17.	แสดงการบริหารดำเนินงานบุคคลตามความเห็นของประชาชน	125
18.	แสดงการบริหารดำเนินงานกิจกรรมนักเรียนตามความเห็นของประชาชน	128
19.	แสดงการบริหารดำเนินงานธุรการตามความเห็นของประชาชน	134
20.	แสดงการบริหารดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชนตามความเห็นของ ประชาชน	137

สารบัญ

21. เปรียบเทียบการปฏิบัติงานบริหารการศึกษาทั้ง 5 ประเภท ตามความเห็นของผู้บริหาร นักวิชาการ ประชาชน และรวมทั้ง 3 กลุ่ม ตามพฤติ กรรมร่วมที่มากที่สุดหรือน้อยที่สุดและมาก หรือน้อย.....	144
22. แสดงข้อที่น่าสังเกต.....	149

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการแผนภูมิประกอบ

เลขภูมิที่		หน้า
1.	แสดงระบบบริหารภายในโรงเรียน.....	55
2.	แสดงโครงสร้างระบบบริหารของโรงเรียน (ข้อเสนอแนะสำหรับโรงเรียนที่มีขนาดต่ำกว่า 30 ห้องเรียน).....	167
3.	แสดงโครงสร้างระบบบริหารของโรงเรียน (ข้อเสนอแนะสำหรับโรงเรียนที่มีขนาดตั้งแต่ 30 ห้องเรียนขึ้นไป).....	168

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย